

Analiza stanu istniejącego terenów mieszkalnych osiedla przy ul. Słonecznej w Rybniku

Warszawa – Rybnik, listopad 2018

Rzeczpospolita
Polska

**Miasto
Rybnik**

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Zamawiający:

Miasto Rybnik

ul. Bolesława Chrobrego 2

44-200, Rybnik

Wykonawca – konsorcjum firm:

UTILA sp. z o.o.

ul. Targowa 42/20

03-733 Warszawa

www.utila.pl

Utila”

Wyższa Szkoła Techniczna w Katowicach

ul. Rolna 43

40-555 Katowice

Dokument opracowany na podstawie umowy nr RA.2151.24.2018 zawartej w dniu 27.07.2018 r. dotyczącej opracowania koncepcji architektoniczno-urbanistycznej zagospodarowania części wspólnych terenów mieszkalnych osiedla przy ulicy Słonecznej w Rybniku, w dzielnicy Paruszowiec Piaski z zastosowaniem technik partycypacyjnych w ramach projektu pn. „Rewitalizacja miasta nowa energia rybnickiej tradycji” współfinansowanego z funduszy europejskich w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020.

1. Wstęp

Przedmiotem opracowania jest analiza stanu zagospodarowania oraz zbadanie powiązań i zależności pomiędzy obszarem miasta, a obszarem kryzysowym wyznaczonym do rewitalizacji obejmującym obszar terenów mieszkalnych osiedla przy ulicy Słonecznej w dzielnicy Paruszowiec-Piaski w Rybniku. Zamówienie jest realizowane w ramach projektu „Rewitalizacja miasta – nowa energia rybnickiej tradycji” współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020. Przedmiotem opracowania jest obszar części wspólnych terenów mieszkalnych przy ul. Słonecznej w Rybniku. Celem niniejszej analizy jest zgłębienie wiedzy na temat obecnego stanu obszaru w zakresie społecznym, przestrzennym, gospodarczym i infrastrukturalnym. W ramach projektu zostały wykonane następujące działania:

- wizja lokalna wraz z dokumentacją fotograficzną,
- inwentaryzacja istniejącego stanu zagospodarowania,
- aktualizacja podkładów geodezyjnych
- analiza dendrologiczna,
- analiza ochrony konserwatorskiej,
- 3 spotkania warsztatowe realizowane metodą Planning For Real.

Niniejsza analiza jest punktem wyjścia do opracowania koncepcji architektoniczno-urbanistycznych dotyczących zagospodarowania części wspólnych terenów mieszkalnych osiedla przy ul. Słonecznej.

2. Podstawowe informacje o obszarze opracowania

2.1. Położenie i granice opracowania

Opracowywany obszar zlokalizowany jest w zachodniej części dzielnicy Paruszowiec-Piaski przy ul. Słonecznej na działce ewidencyjnej o numerze 2343/56 w obrębie Ligota. Teren zajmuje 0,83 ha powierzchni, na której zlokalizowane są cztery wielorodzinne dwukondygnacyjne budynki mieszkalne, obiekty gospodarcze i garaże. Zabudowa ma układ liniowy, równoległy do ul. Słonecznej. Obiekty mieszkalne nr 8, 10, 12, 14 oraz obiekty gospodarcze wpisane są do rejestru zabytków województwa śląskiego (nr rejestru A/236/09) od 20 lutego 2009 r. Otoczenie budynków stanowią tereny zieleni z przeznaczeniem w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego pod tereny zabudowy usługowej, mieszkaniowej, jednorodzinnej oraz ekstensywnej zabudowy mieszkaniowej. Teren opracowania jest w pełni uzbrojony w media komunalne oraz obsługiwany bezpośrednio z drogi publicznej. W bezpośrednim sąsiedztwie obszaru znajdują się tory kolejowe i tereny przemysłowe.

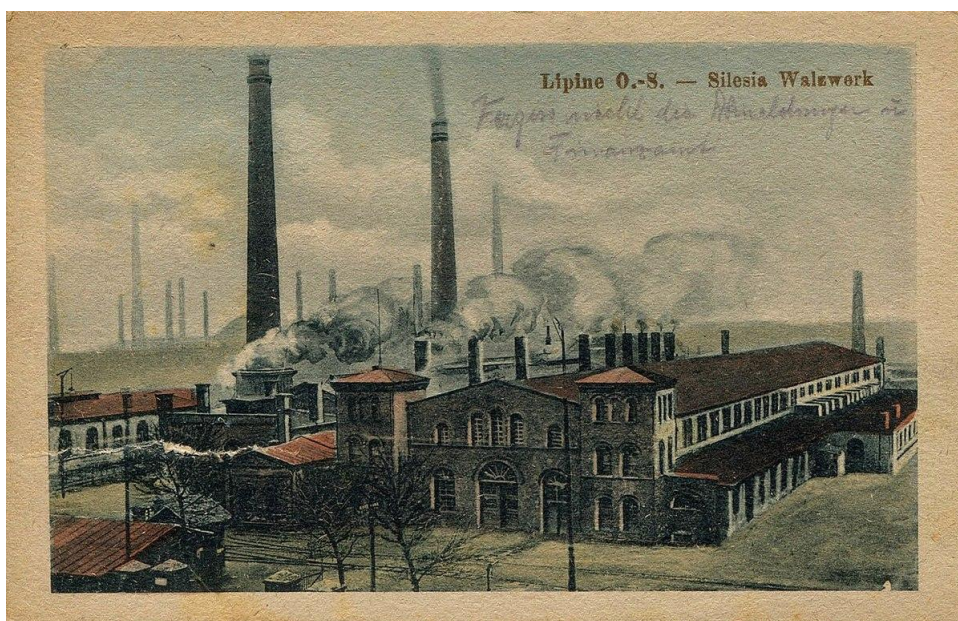
2.2. Kontekst historyczny obszaru opracowania

Historia osiedla robotniczego przy ul. Słonecznej wiąże się z budową w tym rejonie ośrodka hutniczego. Pierwsze wzmianki dotyczące hutnictwa w rejonie Paruszowca pochodzą z drugiej połowy XVIII w., kiedy to hrabia Emanuel Węgierski założył pierwszą

kuźnicę. Na przestrzeni lat przemysł hutniczy był modernizowany i zmieniał swoich właścicieli. W 1821 roku dotychczasową kuźnicę unowocześniono. Zakład przeszedł na produkcję hutniczą z wykorzystaniem koksu. Duży postęp zakładu nastąpił w 1898 roku po przejęciu zakładu przez spółkę komandytową Caro-Hegenscheidt. Wtedy właśnie podstawowym zakładem ośrodka hutniczego na Paruszwcu stała się fabryka produktów niklowych i niklowanych, z których wyrabiano naczynia kuchenne. Huta przyjęła wówczas nazwę „Eisenhuetten Silesia” i do 1907 była jedynym dużym zakładem przemysłowym przylegającym do Rybnika. Produkowany asortyment powstawał z wytapianego szkliwa i był niezwykle zróżnicowany: lodówki, garnki, pralki, grzejniki czy nawet wojskowe hełmy¹. Zarówno szkliwo jak i produkty były dystrybuowane po całej Polsce, a nawet Europie. Huta w momencie najbardziej prężnego rozwoju zatrudniała nawet 3000 osób. Masowa produkcja niestety negatywnie wpływała na środowisko, czego konsekwencje ponosiła okoliczna ludność².

Postępująca specjalizacja wymusiła zatrudnienie wykwalifikowanej siły roboczej, dla której w okolicy huty budowano osiedla robotnicze. Osiedle robotnicze przy ul. Słonecznej w Rybniku było jednym z osiedli patronackich huty. Budynki mieszkalne powstały na początku XX w. i przeznaczone były dla pracowników nieistniejącej dziś Huty „Silesia”.

Rysunek 1. Huta Silesia

Źródło: <https://upload.wikimedia.org> [dostęp 31.10.2018]

¹ Źródło: <http://rybnik.naszemiasto.pl/artukul/huta-silesia-na-wystawie-zobaczcie-cuda-ktore-produkowano,3504057,artgal,t,id,tm.html> [dostęp 30.10.2018]

² Źródło: <http://rybnik.naszemiasto.pl/artukul/huta-silesia-przetrwa-w-byfjach-i-naszej-pamieci-wideo,4099459,artgal,t,id,tm.html>, [dostęp 30.10.2018]

3. Inwentaryzacja istniejącego stanu zagospodarowania

Na terenie obszaru osiedla przy ul. Słonecznej mieszczą się cztery wielorodzinne dwukondygnacyjne budynki mieszkalne - familoki, obiekty gospodarcze i garaże. Zabudowa ma układ liniowy, równoległy do ul. Słonecznej. Familoki mają formę budynków II-kondygnacyjnych ze spadzistym dachem, wyposażone są w rynny i śniegołapy. W budynkach znajdują się po 3 klatki schodowe. Okna mają drewniane okiennice, a ich stan jest zróżnicowany w zależności od mieszkania - w niektórych można spotkać stare okna drewniane, w innych nowe okna PCV. Na budynkach znajdują się klatki wentylacyjne. Teren wokół budynków jest nieuporządkowany - od strony podwórek znajdują się nawierzchnie nieutwardzone, gruntowe, natomiast od strony ulicy trawnik ze szpalerem drzew. Przy ul. Słonecznej 8 znajduje się lokal - blaszana budka, w której prowadzony jest punkt wymiany butli gazowych - „Gaspol”. Naprzeciwko familoków przy numerach 8, 10 i 12 znajdują się trzy budynki gospodarcze I - kondygnacyjne ze spadzistym dachem. Ich okna są zamurowane lub zabite deskami. Drzwi do budynków gospodarczych zrobione są z desek, zamykane na kłódkę. W każdym budynku gospodarczym znajduje się 12 komórek. Rynny budynków gospodarczych są znacząco wybrakowane. Między budynkami przynależącymi do budynku na ul. Słonecznej 8 i budynku na ul. Słonecznej 10 znajdują się 2 trzepaki, sznury na pranie, kosz na śmieci oraz hydrant. Na obszarze między kolejnymi budynkami gospodarczymi - naprzeciwko budynku przy ul. Słonecznej 10, a budynku przy ul. Słonecznej 12 znajduje się drewniany trzepak, sznury na pranie i hydrant. Między kolejnymi budynkami znajdują się jedynie sznury na pranie, natomiast za ostatnim budynkiem gospodarczym oprócz sznurów na pranie, stoi również hydrant. Budynek naprzeciwko familoka przy ul. Słonecznej 14 jest uszkodzony po pożarze. Ma jedną kondygnację, nie jest pokryty dachem, został wyłączony z użytkowania. Za budynkiem gospodarczym znajdują się tereny wykorzystywane jako boiska do piłki nożnej i siatkówki, a także stół do ping-ponga na wylanym fragmencie betonu. Widocznym elementem jest mała altanka stworzona przez mieszkańców, w której stoi stół i ławki. Jest ona obwieszona kwiatami doniczkowymi. W pobliżu altanki ustawione są rzeźby własnoręcznie zrobione przez mieszkańców. W tym obszarze znajduje się także 9 blaszanych garaży, naprzeciwko nich 2 kontenery na śmieci oraz pojemnik na odzież Caritas.

Fotografia 1. Widok na podwórkę od strony budynku przy ulicy Słonecznej 8

Źródło: Opracowanie własne

Fotografia 2. Widok na podwórkę od strony budynku przy ulicy Słonecznej 14

Źródło: Opracowanie własne

4. Analiza układu komunikacyjnego

Ulica Słoneczna jest drogą gminną (nr 180 381 S), posiadającą nawierzchnię twardą ulepszoną, składającą się z sześciokątnych płyt betonowych tzw. trylinki. Fragment ulicy, znajdujący się na terenie podwórka jest drogą gruntową, nieutwardzoną. Stanowi on drogę dojazdową do wejść budynków mieszkalnych, budynków gospodarczych oraz wykorzystywany jest, jako miejsce postoju samochodów mieszkańców. Ze względu na brak utwardzonej nawierzchni, droga cechuje się niską przydatnością komunikacyjną. W okresie suchy przejeżdżające samochody powodują wznoszenie się dużych ilości kurzu, w okresie deszczowym powstaje błoto, utrudniające poruszanie się samochodom oraz mieszkańcom budynków.

Fotografia 3. Droga dojazdowa wewnątrz podwórka przy ul. Słonecznej

Źródło: Opracowanie własne

Ulica Słoneczna łączy się z ulicami Żelazną, Karola Miarki oraz Kosynierów, które również są drogami gminnymi³. W bliskiej odległości znajduje się droga powiatowa nr 7013 S (ul. Przemysłowa) oraz drogi wojewódzkie nr 925 (ul. Mikołowska) i nr 935 (ul. Żorska). Obie drogi wojewódzkie łączą Rybnik z innymi dużymi miastami woj. śląskiego, takimi jak: Bytom, Ruda Śląska, Racibórz oraz Pszczyna. Ul. Mikołowska i ul. Żorska stanowią ważne arterie w systemie komunikacyjnym Rybnika i są jednymi z najbardziej obciążonych dróg, pod kątem ruchu kołowego⁴. W odległości ok. 8 km od obszaru opracowywania znajduje się autostrada A1. Ul. Słoneczna znajduje się w bezpośrednim sąsiedztwie linii kolejowej nr 148, łączącej Rybnik i Pszczynę, których zarządcą jest spółka PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. Na odcinku będącym w obszarze miasta Rybnik jest to linia dwutorowa i będąca linią znaczenia miejscowego.

Fotografia 4. Ulica Słoneczna

Źródło: Opracowanie własne

Najbliższym przystankiem kolejowym jest Rybnik-Paruszowiec, znajdujący się w odległości ok. 1, 5 km od obszaru opracowywania. Stacja zlokalizowana jest przy linii kolejowej nr 140 prowadzącej z Katowic do Nędzy. W rejonie przystanku, linia posiada dwa tory. Obecnie wykorzystywana jest przez spółkę Koleje Śląskie, która realizuje połączenia kolejowe liniami S7 (Katowice-Racibórz) oraz S71 (Katowice-Bohumin)⁵.

W odległości ok. 3,2 km od zabudowań przy ul. Słonecznej zlokalizowany jest przystanek kolejowy Rybnik-Piaski. Stacja mieści się przy linii kolejowej nr 148, z której można

³ Źródło: www.bip.um.rybnik.eu/docs/1403/PDF/PA9OWDN8.PDF, [dostęp 29.10.2018]

⁴ Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Rybnika do 2020 roku, str. 79

⁵ Źródło: www.kolejeslaskie.com/rozkład_jazdy/liniowy-rozkład-jazdy/, [dostęp 26.10.2018]

dojechać Kolejami Śląskimi do m.in. Bielsko-Białej, Czechowic-Dziedzic, Goczałkowic, Pszczyny oraz Raciborza⁶.

W otoczeniu ul. Słonecznej występuje komunikacja autobusowa, realizowana przez Zarząd Transportu Zbiorowego w Rybniku. Najbliższe przystanki autobusowe znajdują się na ul. Przemysłowej i Żorskiej. Odległość do przystanków: Paruszowiec - Piaski Przemysłowa oraz Ligota - Ligocka Kuźnia Żorska, wynosi ok 1100 m⁷. Autobusy kursują z różną częstotliwością, a z przystanków można dojechać m.in. do dworca kolejowego oraz Urzędu Miasta. Czas przejazdu do Dworca Kolejowego w dni robocze wynosi ok 15 min, natomiast do Urzędu Miasta 10 -20 min⁸. Połączenia nocne realizowane są wyłącznie z przystanku przy ul. Żorskiej przez linię N1, kursującą tylko w weekendy.

5. Inwentaryzacja szaty roślinnej

Na opracowywanym terenie, mimo jego niewielkich rozmiarów, znajduje się wiele drzew i krzewów różnych gatunków. Wśród drzew najczęściej występującym okazem jest wiśnia osobliwa, natomiast wśród krzewów jaśminowiec wonny. W kwestii wysokości przeważają drzewa o średniej wysokości między 5 a 10 m.

Stan zdrowotny dużej części z nich oceniany jest na dobry, ale są też okazy, które należałoby usunąć. Propozycja wycięcia obejmuje prawie 20% drzewostanu. Powodem jest lokalizacja drzew pod linią energetyczną, w wyniku czego mają bardzo zredukowane korony. Ubytki powierzchniowe i posusz to kolejne czynniki, dla których zaleca się wycinę. W przypadku krzewów prawie 30% zaleca się usunąć. W tym przypadku powodem jest najczęściej brak wartości przyrodniczej i estetycznej, ale również lokalizacja utrudniająca codzienne funkcjonowanie.

Zestawienie drzew i krzewów przedstawione jest w poniższych tabelach, natomiast mapa przedstawiająca inwentaryzację szaty roślinnej dołączona jest jako Załącznik 1.

⁶ Źródło: www.koleo.pl/dworzec-pkp/rybnik-piaski, [dostęp: 26.10.2018]

⁷ Źródło: www.rsip.rybnik.eu, [dostęp: 26.10.2018]

⁸ Opracowanie własne na podstawie danych Zarządu Transportu Zbiorowego w Rybniku, dostępnych na www.ztz.rybnik.pl, [Dostęp 29.10.2018]

Tabela 1. Drzewa na działce ewidencyjnej nr 2343/56 przy ul. Słonecznej w Rybniku.

nr drzewa	Gatunek drzewa		obwód mierzony na wys. 1,3 m [cm]	Obwody pozostałych pni [cm]	średnica korony drzewa [m]	wysokość drzewa [m]	stan zdrowotny	uwagi dotyczące stanu zdrowia	inne cechy drzewa	gospodarka drzewostanem
	nazwa polska	nazwa łacińska								
1	topola berlińska	<i>Populus xberolinensis</i>	178	-	8	19	dobry	-	skrócony przewodnik na wys. 14 m, drzewo zregenerowało wierzchołek	zależnie od projektu
2	topola berlińska	<i>Populus xberolinensis</i>	200	-	7	19	średni	ubytki powierzchniowe	skrócony przewodnik na wys. 14 m, drzewo zregenerowało wierzchołek	do usunięcia
3	topola berlińska	<i>Populus xberolinensis</i>	161	-	5	18	zły	ubytki powierzchniowe na dużej części obwodu	skrócony przewodnik na wys. 14 m, drzewo zregenerowało wierzchołek	do usunięcia
4	topola berlińska	<i>Populus xberolinensis</i>	190	-	9	19	dobry	-	skrócony przewodnik na wys. 15 m, drzewo zregenerowało wierzchołek	zależnie od projektu
5	brzoza brodawkowata	<i>Betula pendula</i>	85	-	4	12	dobry	-	skrócony przewodnik na wys. 11 m	do zachowania
6	brzoza brodawkowata	<i>Betula pendula</i>	129	-	8	13	dobry	-	gniazdo sroki	do zachowania
7	świerk pospolity	<i>Picea abies</i>	47	-	4	8	dobry	-	-	do zachowania
8	grusza pospolita	<i>Pyrus pyraeaster</i>	205	-	10	11	średni	ubytki powierzchniowe	skrócony przewodnik na wys. 10 m, drzewo	zależnie od projektu

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Rzeczpospolita
Polska

Miasto
Rybnik

Unia Europejska
Fundusz Spójności

nr drzewa	Gatunek drzewa		obwód mierzony na wys. 1,3 m [cm]	Obwody pozostałych pni [cm]	średnica korony drzewa [m]	wysokość drzewa [m]	stan zdrowotny	uwagi dotyczące stanu zdrowia	inne cechy drzewa	gospodarka drzewostanem
	nazwa polska	nazwa łacińska								
									zregenerował o wierzchołek	
9	modrzew europejski	<i>Larix decidua</i>	69	-	2	7	średni	-	skrócony przewodnik na wys. 7 m	do usunięcia
10	modrzew europejski	<i>Larix decidua</i>	50	-	2	7	średni	-	skrócony przewodnik na wys. 7 m	do usunięcia
11	klon pospolity	<i>Acer platanoides</i>	31	-	4	6	dobry	-	-	zależnie od projektu
12	klon pospolity	<i>Acer platanoides</i>	168	-	1 1	12	dobry	-	-	do zachowania
13	kasztanowiec biały	<i>Aesculus hippocastanum</i>	175	-	6	12	dobry	-	-	do zachowania
14	świerk pospolity	<i>Picea abies</i>	38	-	3	8	dobry	-	-	do zachowania
15	jarzab pospolity	<i>Sorbus aucuparia</i>	19	-	1	5	dobry	-	-	zależnie od projektu
16	wierzba iwa	<i>Salix caprea</i>	38	-	2	5	średni	-	skrócony przewodnik na wys. 1 m, drzewo zregenerował o wierzchołek	do usunięcia
17	wierzba iwa	<i>Salix caprea</i>	19	-	0	7	zły	posusz całkowity	-	do usunięcia
18	topola osika	<i>Populus tremula</i>	69	-	6	14	dobry	-	-	zależnie od projektu
19	wierzba iwa	<i>Salix caprea</i>	35	-	3	7	średni	posusz w koronie	skrócony przewodnik na wys. 1 m, drzewo zregenerował o wierzchołek	do usunięcia
20	wierzba iwa	<i>Salix caprea</i>	170	-	2	8	średni	posusz w koronie	-	do usunięcia

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Rzeczpospolita
Polska

Miasto
Rybnik

Unia Europejska
Fundusz Spójności

nr drzewa	Gatunek drzewa		obwód mierzony na wys. 1,3 m [cm]	Obwody pozostały ch pni [cm]	średnica korony drzewa [m]	wysokość drzewa [m]	stan zdrowotny	uwagi dotyczące stanu zdrowia	inne cechy drzewa	gospodarka drzewostanem
	nazwa polska	nazwa łacińska								
21	wierzba iwa	<i>Salix caprea</i>	57	-	3	4	zły	posusz w koronie	skrócony przewodnik na wys. 1 m, drzewo zregenerował o wierzchołek	do usunięcia
22	jabłoń domowa	<i>Malus domestica</i>	16	4	2	3	dobry	-	-	zależnie od projektu
23	brzoza brodawkowata	<i>Betula pendula</i>	72	20	7	13	dobry	-	-	do zachowania
24	brzoza brodawkowata	<i>Betula pendula</i>	72	-	6	9	dobry	-	-	do zachowania
25	świerk kłujący	<i>Picea pungens</i>	25	-	3	5	dobry	-	-	zależnie od projektu
26	wiśnia osobliwa	<i>Prunus eminens</i> ' <i>Umbraculifera</i> '	31	-	2	5	dobry	-	-	do zachowania
27	wiśnia osobliwa	<i>Prunus eminens</i> ' <i>Umbraculifera</i> '	16	-	1	4	dobry	-	forma kulista	do zachowania
28	wiśnia osobliwa	<i>Prunus eminens</i> ' <i>Umbraculifera</i> '	28	-	2	5	dobry	-	forma kulista	do zachowania
29	wiśnia osobliwa	<i>Prunus eminens</i> ' <i>Umbraculifera</i> '	35	-	3	5	dobry	-	forma kulista	do zachowania
30	wiśnia osobliwa	<i>Prunus eminens</i> ' <i>Umbraculifera</i> '	41	-	3	5	dobry	-	forma kulista	do zachowania
31	wiśnia osobliwa	<i>Prunus eminens</i> ' <i>Umbraculifera</i> '	38	-	2	5	dobry	-	forma kulista	do zachowania
32	wiśnia osobliwa	<i>Prunus eminens</i> ' <i>Umbraculifera</i> '	28	-	2	5	dobry	-	forma kulista	do zachowania
33	wiśnia osobliwa	<i>Prunus eminens</i> ' <i>Umbraculifera</i> '	38	-	3	5	dobry	-	forma kulista	do zachowania
34	wiśnia osobliwa	<i>Prunus eminens</i> ' <i>Umbraculifera</i> '	38	-	3	5	dobry	-	forma kulista	do zachowania
35	wiśnia osobliwa	<i>Prunus eminens</i> ' <i>Umbraculifera</i> '	41	-	3	5	dobry	-	forma kulista	do zachowania
36	wiśnia osobliwa	<i>Prunus eminens</i> ' <i>Umbraculifera</i> '	35	-	2	5	dobry	-	forma kulista	do zachowania
37	wiśnia	<i>Prunus eminens</i>	25	-	2	5	dobry	-	forma kulista	do zachowania

Fundusze
Europejskie
Pomoc Techniczna

Rzeczpospolita
Polska

Miasto
Rybnik

Unia Europejska
Fundusz Spójności

nr drzewa	gatunek drzewa		obwód mierzony na wys. 1,3 m [cm]	Obwody pozostałych pni [cm]	średnica korony drzewa [m]	wysokość drzewa [m]	stan zdrowotny	uwagi dotyczące stanu zdrowia	inne cechy drzewa	gospodarka drzewostanem
	nazwa polska	nazwa łacińska								
	osobliwa	'Umbraculifera'								
38	wiśnia osobliwa	Prunus eminens 'Umbraculifera'	22	-	2	5	dobry	-	forma kulista	do zachowania
39	wiśnia osobliwa	Prunus eminens 'Umbraculifera'	28	-	2	5	średni	ubytki powierzchniowe	forma kulista	do zachowania
40	wiśnia osobliwa	Prunus eminens 'Umbraculifera'	31	-	2	5	dobry	-	forma kulista	do zachowania
41	wiśnia osobliwa	Prunus eminens 'Umbraculifera'	19	-	1	4	dobry	-	forma kulista	do zachowania
42	wiśnia osobliwa	Prunus eminens 'Umbraculifera'	16	-	1	4	dobry	-	forma kulista	do zachowania
43	wiśnia osobliwa	Prunus eminens 'Umbraculifera'	16	-	1	4	dobry	-	forma kulista	do zachowania
44	wiśnia osobliwa	Prunus eminens 'Umbraculifera'	19	-	1	4	dobry	-	forma kulista	do zachowania
45	wiśnia osobliwa	Prunus eminens 'Umbraculifera'	22	-	1	4	dobry	-	forma kulista	do zachowania
46	topola berlińska	Populus xberolinensis	215	-	9	20	dobry	-	-	do zachowania

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 2. Krzewy na działce ewidencyjnej nr 2343/56 przy ul. Słonecznej w Rybniku.

nr krzewu	gatunek krzewu		gatunek domieszkowy	powierzchnia krzewu [m ²]	wysokość krzewu [m]	stan zdrowotny	gospodarka drzewostanem
	nazwa polska	nazwa łacińska					
1	topola berlińska	Populus xberolinensis	-	0,5	3,0	dobry	do usunięcia
2	dąb szypułkowy	Quercus robur	jesion wyniosły (Fraxinus excelsior)	7,0	2,0	dobry	zależnie od projektu
3	wierzba iwa	Salix caprea	-	1,5	4,0	dobry	do usunięcia
4	brzoza brodawkowata	Betula pendula	-	0,5	4,0	dobry	do usunięcia
5	bez czarny	Sambucus nigra	-	0,5	1,0	dobry	do usunięcia
6	brzoza brodawkowata	Betula pendula	-	11,0	1,0	dobry	do usunięcia

Fundusze Europejskie
Pomoc Techniczna

Rzeczpospolita
Polska

Miasto
Rybnik

Unia Europejska
Fundusz Spójności

7	ligustr pospolity	<i>Ligustrum vulgare</i>	-	2,0	3,0	dobry	zależnie od projektu
8	lilak pospolity	<i>Syringa vulgaris</i>	-	5,0	3,0	dobry	do usunięcia
9	róża dzika	<i>Rosa canina</i>	-	20,5	1,0	dobry	do zachowania
10	żywotnik zachodni	<i>Thuja occidentalis</i>	-	2,5	1,0	dobry	zależnie od projektu
11	żywotnik zachodni	<i>Thuja occidentalis</i>	-	0,5	0,5	dobry	zależnie od projektu
12	ligustr pospolity	<i>Ligustrum vulgare</i>	-	2,0	2,0	dobry	zależnie od projektu
13	lilak pospolity	<i>Syringa vulgaris</i>	-	0,5	2,0	dobry	zależnie od projektu
14	berberys thunberga 'Atropurpurea'	<i>Berberis thunbergii</i> 'Atropurpurea'	-	0,5	1,0	dobry	zależnie od projektu
15	jaśminowiec wonny	<i>Philadelphus coronarius</i>	-	0,5	1,0	dobry	zależnie od projektu
16	jaśminowiec wonny	<i>Philadelphus coronarius</i>	-	2,0	2,0	dobry	zależnie od projektu
17	jaśminowiec wonny	<i>Philadelphus coronarius</i>	-	0,5	2,0	dobry	zależnie od projektu
18	jaśminowiec wonny	<i>Philadelphus coronarius</i>	-	0,5	2,0	dobry	zależnie od projektu
19	jaśminowiec wonny	<i>Philadelphus coronarius</i>	-	0,5	2,0	dobry	zależnie od projektu
20	berberys thunberga 'Atropurpurea'	<i>Berberis thunbergii</i> 'Atropurpurea'	-	117,5	1,0	dobry	do zachowania
21	berberys thunberga 'Atropurpurea'	<i>Berberis thunbergii</i> 'Atropurpurea'	-	5,0	1,0	dobry	do zachowania

Źródło: Opracowanie własne

Fundusze
Europejskie
Pomoc Techniczna

Rzeczpospolita
Polska

**Miasto
Rybnik**

Unia Europejska
Fundusz Spójności

6. Inwentaryzacja istniejących urządzeń technicznych oraz uzbrojenia działki

Uzbrojenie terenu rozumiane jest jako wyposażenie terenu w urządzenia podziemne ciepłne, elektroenergetyczne, gazowe, kanalizacyjne, telekomunikacyjne, wodociągowe oraz specjalnego przeznaczenia wraz z elementami naziemnymi wymienionych urządzeń.

Wynikiem przeprowadzenia geodezyjnej inwentaryzacji sieci uzbrojenia terenu są informacje, dotyczące przestrzennego położenia urządzeń podziemnych i ich elementów nadziemnych. Inwentaryzacja istniejących urządzeń technicznych i uzbrojenia dla obszaru opracowania przy ulicy Słonecznej pozwoliła określić obecne położenie wyżej wymienionych urządzeń.

Na terenie poddanym inwentaryzacji znajdują się następujące sieci:

- sieć wodociągowa;
- sieć kanalizacji sanitarnej;
- sieć telekomunikacyjna;
- sieć elektroenergetyczna;

Pomiary sposobem pośrednim, stosowanym do inwentaryzacji przewodów zasypanych, czyli zakrytych, wykonywany został za pomocą odpowiedniej aparatury elektronicznej, co pozwoliło na określenie konkretnej specyfikacji sieci wodociągowej, kanalizacji sanitarnej, telekomunikacyjnej oraz elektroenergetycznej, które umieszczone zostały na mapie.

Sieć wodociągowa jest doprowadzona do budynków mieszkalnych oraz hydrantów za pomocą sieci wo125, woX100, wo65 oraz woX50 od ul. Karola Miarki. Na terenie występują 3 hydranty. Gestorem sieci jest Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji, stan sieci i urządzeń ocenia się na dobry, konieczna jest jednak renowacja hydrantów.

Sieć kanalizacji sanitarnej doprowadzona od ul. Karola Miarki (dla budynków nr 8, 10, 12) oraz od ul. Żelaznej (budynek nr 14) za pomocą sieci ksX250, ks200, ksX500 oraz ks160. W tym przypadku gestorem sieci również jest Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji, stan sieci i urządzeń również ocenia się na dobry.

Sieć telekomunikacyjna jest doprowadzona do budynków mieszkalnych za pomocą przyłączy prowadzonych pod ziemią.

Sieć elektroenergetyczna jest prowadzona za pomocą przewodów nadziemnych niskiego napięcia. Gestorem sieci jest firma Tauron Polska Energia, stan sieci i urządzeń technicznych uznaje się za dobry.

Wszystkie występujące na tym terenie sieci są doprowadzone do budynków mieszkalnych za pomocą przyłączy. Na podstawie przeprowadzonych pomiarów nie ustalono miejsc uszkodzenia sieci podziemnych, natomiast sieciom nadziemnym w obecnym stanie nie zagrażają wyraźne niebezpieczeństwa. Wszystkie sieci uznaje się za zdadne do dalszej eksploatacji.

7. Określenie głównych grup użytkowników obszaru działania

Użytkownicy obszaru działania przy ul. Słonecznej zostali określani na podstawie obserwacji poczynionych podczas spotkań konsultacyjnych oraz bezpośrednich rozmów z uczestnikami spotkań warsztatowych. Wśród użytkowników wspólnych terenów mieszkalnych osiedla przy ul. Słonecznej dominują mieszkańcy budynków znajdujących się w bezpośrednim sąsiedztwie (budynki o numerach 8,10,12,14). Na podstawie rozmów z uczestnikami spotkań warsztatowych można wywnioskować, że większość mieszkańców stanowią osoby starsze oraz osoby dorosłe posiadające dzieci w wieku szkolnym. Teren podwórka stanowi miejsce integracji społeczności lokalnej. Wśród miejsc najczęściej wykorzystywanych przez mieszkańców można wyróżnić altanę znajdującą się przy budynku mieszkalnym nr 14 oraz „krag społeczny” z ławkami przy budynku mieszkalnym nr 8. Powyższe miejsca zostały przygotowane przez samych mieszkańców i to oni dbają o wygląd i czystość. Częstymi miejscami wykorzystywanymi przez użytkowników obszaru działania są również tereny znajdujące się bezpośrednio przy budynkach gospodarczymi. Przy budynku przy ul. Słonecznej 8 znajduje się mały sklep spożywczy, obsługujący głównie mieszkańców czterech zlokalizowanych najbliżej budynków.

Podczas prac warsztatowych oraz w trakcie bezpośrednich rozmów można było zauważyć duże zaangażowanie mieszkańców budynków nr 14, 12 oraz 8. Mieszkańcy budynku nr 10 nie brali aktywnego udziału w spotkaniach. Mieszkańcy budynków przy ul. Słonecznej wskazywali podczas rozmów, że innymi grupami korzystającymi z terenów wspólnych przy ul. Słonecznej są dzieci z okolicznych osiedli Paruszowca. Obszar podwórka stanowi dla dzieci miejsce do zabawy. Te same osoby wskazywały jednak, że częściej pojawiają się dzieci, które odwiedzają swoich kolegów ze szkoły i korzystają z podwórka do zabawy. Obecność dorosłych z innych osiedli była wskazywana dużo rzadziej.

8. Analiza lokalnych dokumentów strategicznych w kontekście obszaru opracowania

Obszar dzielnicy

Opracowywany teren leży w granicach obszaru rewitalizacji, w związku z czym wielokrotnie został poddany różnego rodzaju analizom w dokumentach strategicznych. Stanowią one bogate źródło informacji na temat osiedla przy ul. Słonecznej.

Dzielnica Paruszowiec-Piaski, w której zlokalizowany jest opracowywany obszar to jedna z trzech dzielnic w mieście, razem z dzielnicą Boguszowice Osiedle oraz dzielnicą Niewiadom, stanowiących problemowy obszar w Rybniku. Największe natężenie problemów można zaobserwować w omawianej dzielnicy. Według Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Rybnika do 2020 r. dzielnica jest dotknięta problemem bezrobocia - badania z 2015 r. wskazują, że 5,9 osób na 100 mieszkańców to osoby bezrobotne. Ta sytuacja negatywnie wpływa na poziom ubóstwa. W dzielnicy zauważa się także dużą ilość osób, największą na tle innych dzielnic, które w latach 2014 – 2016 korzystały z programów pomocy żywnościowej - 5,6% mieszkańców. Ponadto, mieszkańcy dzielnicy twierdzą, że najdotkliwszym problemem (aż 73,5%) jest alkoholizm, kolejnym – bezrobocie (61,8%), ubóstwo (32,4%), a także brak poczucia bezpieczeństwa (33,8%). Niepokojący jest fakt, że według badań blisko jedna czwarta mieszkańców w Paruszowcu-Piaski może żyć na granicy kryzysu egzystencji lub nawet poniżej niej. Zjawisko ubóstwa

ma wyraźne odbicie w przestrzeni miasta - zarówno w aktywnościach mieszkańców jak i nagromadzeniu specyficznych usług czy degradacji przestrzeni. Przykładem mogą być takie usługi jak pożyczki „Chwilówki”, lombardy, lumpeksy, a także zakłady bukmacherskie.

W dokumencie Polityka Społeczna Miasta 2023+ położony jest duży nacisk na rozwiązanie problemów w dzielnicy Paruszowiec-Piaski. Jednym z celów strategicznych w dziedzinie „Rybnickie enklawy ożywienia społecznego” jest przerwanie spirali problemów w tej dzielnicy. Wymagane jest nie tylko wsparcie, ale również aktywizacja mieszkańców i uwrażliwienie mieszkańców na problemy ich sąsiadów. Celem jest odbudowanie mechanizmów samopomocy i rozwój wspólnot sąsiedzkich. W realizacji tego działania ma pomóc program „Paruszowiec-Piaski - dzielnica z pomysłem”, który ma wspomóc osoby zagrożone wykluczeniem społecznym poprzez prowadzenie długofalowych i wszechstronnych działań mających na celu przygotowanie tych osób do aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym i zawodowym. Dzielnica podlega także pod Program badawczy „Małe społeczności – wielkie problemy” (2012) oraz Program Aktywności Lokalnej (2013). Ilość programów, jakimi objęta jest dzielnica, a także nacisk na konieczność przeprowadzenia zmian na jej obszarze w dokumentach strategicznych, świadczy o tym, że obecna sytuacja wymaga poprawy. Dzięki interwencjom na obszarach rewitalizacji pojawia się szansa na poprawę jakości tych przestrzeni, a co za tym idzie, jakości życia osób z nich korzystających.

Obszar rewitalizacji

W wyniku badań w Lokalnym Programie Rewitalizacji Miasta Rybnika do 2020 roku, w podobszarze rewitalizacji wydzielonym na terenie dzielnicy Paruszowiec-Piaski zebrano informacje nt. czynników rozwojowych tego obszaru. Wśród atutów obszaru wspierających proces rewitalizacji wyróżniono następujące:

- Duża liczba zakładów pracy, przedsiębiorcy działający w dzielnicy
- Duży zasób jednorodzinnej zabudowy mieszkaniowej
- Dogodne infrastrukturalne powiązania komunikacyjne dzielnicy
- Historyczna zabudowa mieszkaniowa o wysokich walorach architektonicznych
- Historyczne obiekty poprzemysłowe, w tym zabytkowa kopalnia „Ignacy” wpisana do Szlaku Zabytków Techniki Województwa Śląskiego
- Tereny przyrodnicze o walorach rekreacyjnych
- Dostępność infrastruktury sportowo-rekreacyjnej, przestrzeni wypoczynku, obiektów należących do instytucji zajmujących się sportem i rekreacją
- Dostępność obiektów infrastruktury społecznej, w tym instytucje edukacyjne, opiekuńcze, kulturalne, opieki zdrowotnej
- Napływ nowych mieszkańców do dzielnicy wzmacniający i urozmaicający lokalną strukturą społeczną
- Wysoki poziom aktywności społecznej „rdzennych” mieszkańców dzielnicy
- Dostępność mieszkań chronionych dla wychowanków domu dziecka

Natomiast wśród deficytów i barier utrudniających rewitalizację obszaru wskazano:

- Tereny poprzemysłowe o niskiej atrakcyjności inwestycyjnej
- Zniszczoną infrastrukturę kolejową
- Zły stan części zasobów mieszkaniowych

- Brak centrum dzielnicy
- Uciążliwości generowane przez niską emisję
- Utrudnienia w komunikacji publicznej z miejscami usług społecznych w mieście i bezpośrednim otoczeniu
- Deficyty w wewnętrznej infrastrukturze komunikacyjnej, niski komfort korzystania (np. ograniczona liczba miejsc parkingowych) oraz niski poziom bezpieczeństwa
- Deficyt lub zły stan urządzeń infrastruktury technicznej dla rodzin, w tym placów zabaw
- Deficyty bądź zły stan tzw. małej architektury
- Zdegradowane tereny rekreacyjne
- Deficyt miejsc spędzania czasu wolnego przez młodzież
- Niską dostępność atrakcyjnej oferty kulturalno-rozrywkowej
- Małą liczbę firm lokalnych
- Wysoki poziom bezrobocia
- Wymagający podwyższenia poziom kwalifikacji zawodowych części mieszkańców
- Trudną sytuację ekonomiczną, ubóstwo i uzależnienie części mieszkańców od pomocy społecznej, rozwarstwienie społeczne
- Koncentrację problemów i patologii społecznych
- Kumulację mieszkań socjalnych lub komunalnych – zamieszkiwanie przez grupy problemowe
- Niski poziom współpracy mieszkańców ze służbami porządkowymi (hermetyczne środowisko)
- Niski poziom różnorodności społecznej – dominację postaw kulturowych z epoki przemysłowej
- Dużą liczbą osób starszych i pogarszającą się sytuację demograficzną
- Niski poziom świadomości obywatelskiej, niski poziom zaangażowania większości mieszkańców w życie wspólnoty lokalnej, niski poziom kapitału zaufania
- Niski poziom integracji „rdzennych” i napływowych mieszkańców
- Złą opinią o dzielnicy, negatywny wizerunek dzielnicy wśród innych mieszkańców miasta
- Wysoki poziom zagrożenia przestępczością
- System linii autobusowych i rozkład jazdy nieintegrujący różnych dzielnic Rybnika, w tym niska liczba połączeń autobusowych godzinach nocnych

Obszar rewitalizacji cechuje się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego, zamierza się prowadzić rewitalizację. Wśród analizowanych podobszarów rewitalizacji najsłabsze wskaźniki dotyczą wydzielonego fragmentu dzielnicy Paruszowiec-Piaski. Obszar rewitalizacji jest podzielony na podobszary, w tym nieposiadające wspólnych granic. Osiedle przy ul. Słonecznej należy do takiego obszaru.

Osiedle przy ul. Słonecznej

Według Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta Rybnika opracowywany obszar osiedla przy ul. Słonecznej jest przeznaczony pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną wolnostojącą. Zarówno teren jak i obiekty na nim położone, wpisane są do rejestru zabytków. Do terenu przylega droga klasy lokalnej. Obszar nie leży w wyznaczonym buforze 400 m dojścia pieszego do przystanków

autobusowych oraz do stacji i przystanków kolejowych. Może to utrudniać mieszkańcom codzienne poruszanie się po mieście. Kierunkiem dominującym przeznaczenia terenów jest zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna. Jednocześnie dopuszcza się budynki mieszkalne wielorodzinne o gabarytach budynków jednorodzinnych, tereny zabudowy usługowej, tereny mieszkaniowo-usługowe, tereny sportu i rekreacji, a także tereny garaży. W przypadku lokalizacji funkcji usługowych zaleca się ich ograniczenie do usług nieuciążliwych, w tym o charakterze publicznym i społecznym oraz drobnego handlu detalicznego i gastronomii. Zgodnie z danymi z dokumentu Polityka Mieszkaniowa Miasta 2023+, budynki przy ul. Słonecznej należą do lokali socjalnych. W mieście liczba takich lokali jest niewystarczająca, aby zaspokoić potrzeby mieszkaniowe, w związku z czym planuje się powiększenie zasobu lokali tego rodzaju. Należy natomiast mieć na uwadze, że nowe lokale socjalne powinny być lokalizowane w budynkach, w których znajdują się również lokale innego rodzaju, w celu uniknięcia powstania "enklaw", które często są powodem powielania negatywnych wzorców przez ich mieszkańców.

9. Wnioski z przeprowadzonych analiz

Na podstawie przeprowadzonych analiz zostały wyciągnięte wnioski do koncepcji architektoniczno-urbanistycznej zagospodarowania części wspólnych terenów mieszkalnych osiedla przy ul. Słonecznej w Rybniku. Obszar opracowania jest niezwykle istotny ze względu na to, że obiekty na nim zlokalizowane wpisane są do rejestru zabytków. Należałoby wykorzystać ten potencjał, doprowadzając budynki do stanu dawnej świetności i umożliwić mieszkańcom wykorzystanie ich w pełni. Budynki mieszkalne posiadają odnowione elewacje, jednak klatki schodowe w budynkach wymagają remontu i odmalowania. Następnym wnioskiem płynącym z analiz oraz znajdującym potwierdzenie w rozmowie z mieszkańcami jest zabudowanie pojemników na odpady. Obecnie są one odsłonięte, co może powodować wydzielanie się nieprzyjemnego zapachu. Propozycją na rozwiązanie tego wniosku może być zbudowanie zabudowanych pojemników, które będą posiadać zadaszenie i będą zamykane. Na podstawie inwentaryzacji obszaru można wywnioskować, że budynki gospodarcze wymagają interwencji w celu utrzymania ich funkcji. Dla mieszkańców budynki gospodarcze stanowią miejsce do przechowywania rzeczy i w ich opinii powinny zachować swoją rolę. Podobnie jak zabudowania mieszkalne stanowią one zabytki. Ponadto zauważa się znaczącą potrzebę stworzenia miejsc rekreacji i sportu w celu umożliwienia mieszkańcom aktywnego spędzania czasu, a także zacieśniania więzów sąsiedzkich. W zakresie układu komunikacyjnego należałoby wykonać nawierzchnię utwardzoną na drodze dojazdowej wewnątrz podwórka wraz z oświetleniem oraz przygotować wydzielone miejsca przeznaczone do parkowania samochodów. Miejsca parkingowe można wydzielić przy ul. Słonecznej, redukując obszar trawnika. Takie rozwiązanie umożliwi uporządkowanie ruchu na obszarze opracowania i poprawi komfort życia mieszkańców, gdyż mniej pojazdów będzie zostawianych pod samymi budynkami. Wnioskiem płynącym z analizy komunikacyjnej jest również ustanowienie nowego przystanku autobusowego, który mógłby znaleźć w odległości nie większej niż 400 m od zabudowań przy ul. Słonecznej. Ten wniosek jednak nie dotyczy bezpośrednio obszaru opracowania. W kwestii szaty roślinnej proponuje się wyciąć prawie 20% istniejącego

drzewostanu oraz niemal 30% krzewów w związku z brakiem wartości estetycznej i przyrodniczej, a także złej lokalizacji.

Spis fotografii

Fotografia 1. Widok na podwórkę od strony budynku przy ulicy Słonecznej 8	6
Fotografia 2. Widok na podwórkę od strony budynku przy ulicy Słonecznej 14	6
Fotografia 3. Droga dojazdowa wewnątrz podwórka przy ul. Słonecznej	7
Fotografia 4. Ulica Słoneczna	8

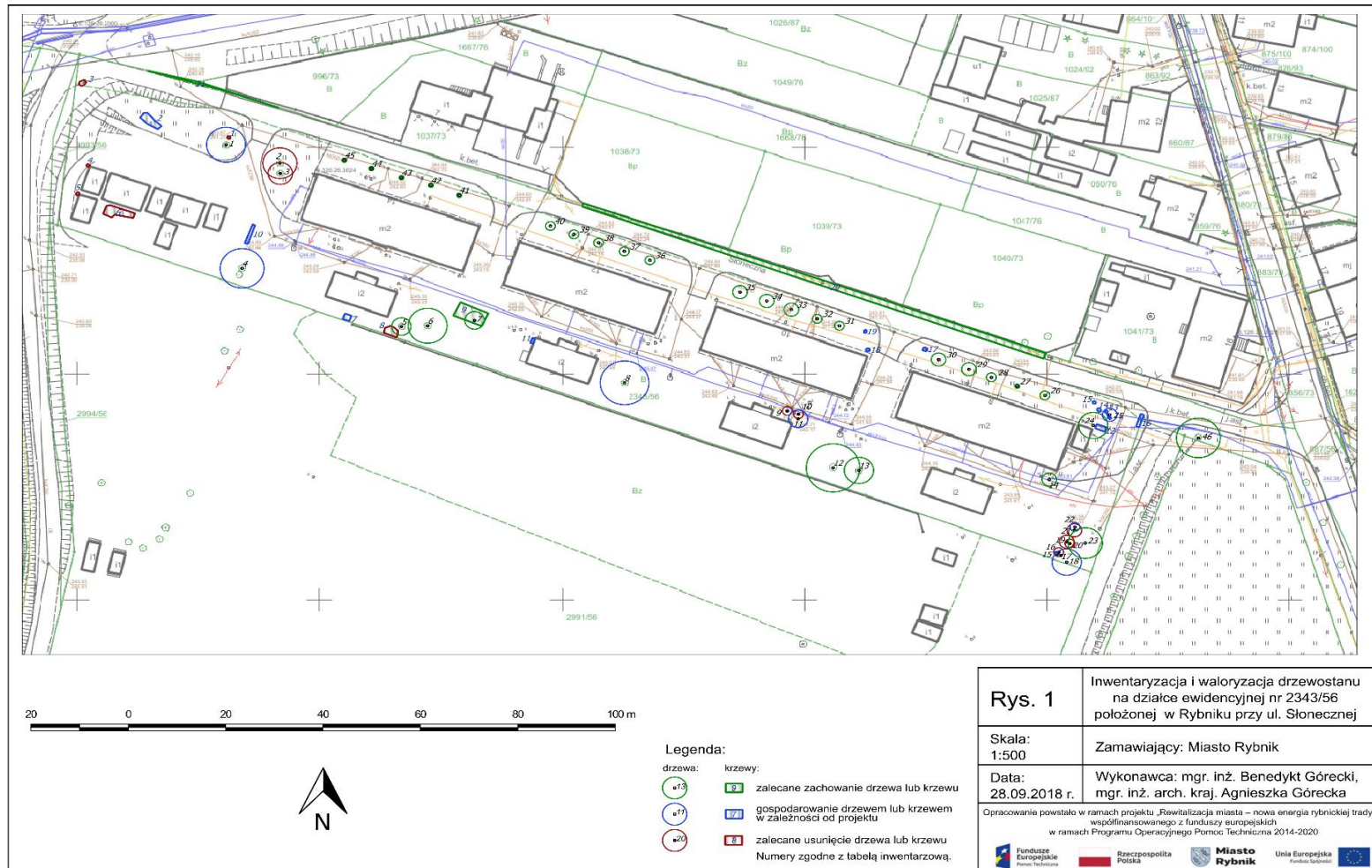
Spis tabel

Tabela 1. Drzewa na działce ewidencyjnej nr 2343/56 przy ul. Słonecznej w Rybniku.....	10
Tabela 2. Krzewy na działce ewidencyjnej nr 2343/56 przy ul. Słonecznej w Rybniku.	13

Spis załączników

Załącznik 1. Inwentaryzacja i waloryzacja drzewostanu

Załącznik 1. Inwentaryzacja i waloryzacja drzewostanu

Rys. 1	Inwentaryzacja i waloryzacja drzewostanu na działce ewidencyjnej nr 2343/56 położonej w Rybniku przy ul. Słonecznej
Skala: 1:500	Zamawiający: Miasto Rybnik
Data: 28.09.2018 r.	Wykonawca: mgr. inż. Benedykt Górecki, mgr. inż. arch. kraj. Agnieszka Górecka
Opracowanie powstało w ramach projektu „Rewitalizacja miasta – nowa energia rybnickiej tradycji” współfinansowanego z funduszy europejskich w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020	